
Natya Shastra Chapter 35

நாட்யஸாஸ்த்ரம் அத்⁴யாய: 35

Document Information

Text title : naaTyashaastra adhyaaya 35

File name : natya35.itx

Category : nATyashAstra, major_works, bharata

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sage Bharata

Transliterated by : hareshbakshi at hotmail.com

Proofread by : hareshbakshi at hotmail.com

Latest update : March 4, 2003

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

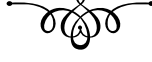
Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 18, 2025

sanskritdocuments.org

॥ பூநீரஸ்து ॥

ப⁴ரதமுநிப்ரணீ¹தம் நாட்யஸாஸ்த்ரம்

அத² பஞ்சத்ரிம்ஸோ⁵த்த்யாய: ॥

விந்யாஸம் பூ⁴மிகாநாம் ச ஸம்ப்ரவக்ஷ்யாமி நாடகே ॥

யாத்³ரு¹ஸோ யஸ்ய கர்தவ்யோ விந்யாஸோ பூ⁴மிகாஸ்வத² ॥ 1 ॥

க³திவாக³ங்க³சேஷ்டாபி:⁴ ஸத்த்வஸீலஸ்வபா⁴வத: ॥

பா¹க்ஷய பாத்ரம் தஜ்ஜ்ஞஸ்து யு¹ஜ்யாத்³ பூ⁴மிநிவேஸநே ॥ 2 ॥

தஸ்மிந்நந்விஷ்ய ஹி கு³ணவாந் கார்யா பாத்ரஸமாஸ்யா ॥

ந கே²த³ஜநநம் பு³த்³தே⁴ராசார்யஸ்ய ப⁴விஷ்யதி ॥ 3 ॥

ஆசார்ய: பாத்ரஜாம்ஸ்சைவ கு³ணம்ஜ்ஞாத்வா ஸ்வபா⁴வஜாந் ॥

தத: குர்யாத்³ யதா²யோக³ம் ந்ரு¹ணம் பூ⁴மிநிவேஸநம் ॥ 4 ॥

அங்க³ப்ரத்யங்க³ஸம்யுக்தமஹிநாங்க³ம் வயோந்விதம் ॥

ந ஸ்தூ²லம் ந க்ரு¹ஸம் சைவ ந தீ³ர்க⁴ம் ந ச மந்த²ரம் ॥ 5 ॥

ஸ்விஷ்டாங்க³ம் த்³யுதிமந்தம் ச ஸுஸ்வரம் ப்ரியத³ர்ஸநம் ॥

ஏதைர்கு³ணஸ்ச ஸம்யுக்தம் தே³வபூ⁴மிஷு யோஜயேத் ॥ 6 ॥

ஸ்தூ²லம் ப்ராம்ஸூம் ப்³ரு¹ஹத³தே³ஹம் மேக⁴க³ம்பீ⁴ரநிஸ்வநம் ॥

ரௌத்³ரஸ்வபா⁴வநேத்ரம் ச ஸ்வபா⁴வப்⁴ருகு¹முக²ம் ॥ 7 ॥

ரக்ஷாதா³நவதை³த்யாநாம் பூ⁴மிகாஸு ப்ரயோஜயேத் ॥

புருஷாணம் ப்ரயோக³ஸ்து ததா²ங்க³க்ரியயாந்வித: ॥ 8 ॥

ஸுநேத்ரஸுப்⁴ருவ: ஸ்வங்கா:³ ஸுலலாடா: ஸுநாளிகா: ॥

ஸ்வோஷ்டா:² ஸுக³ண்டா:³ ஸுமுகா:² ஸுகண்டா:² ஸுஸிரோத⁴ரா: ॥ 9 ॥

ஸ்வங்க³ப்ரத்யங்க³ஸம்யுக்தா ந தீ³ர்க⁴ ந ச மந்த²ரா: ॥

ந ஸ்தூ²லா ந க்ரு¹ஸாஸ்சைவ ஸ்வபா⁴வேந வ்யவஸ்தி²தா: ॥ 10 ॥

ஸுஸீலா ஜ்ஞாநவந்தஸ்ச ததா² ச ப்ரியத³ர்ஸநா: |
 குமாரராஜபூ⁴மௌ து ஸம்யோஜ்யாஸ்ச நரோத்தமா: || 11 ||

அங்கை³ரவிகலை⁴ர்ம் ஸ்பு²டம் வஸநகர்மணி |
 ந த³ர்க்⁴ம் நைவ ச ஸ்தூ²லமுஹாபோஹவிசக்ஷணம் || 12 ||

அதீ³நம் ச ப்ரக³ல்-ப⁴ம் ச ப்ரத்யுத்பந்நவிநிஸ்சயம் |
 ஸேநாபதேரமாத்யாநாம் பூ⁴மிகாஸு ப்ரயோஜயேத் || 13 ||

பிங்கா³க்ஷம் கோ⁴ணநாஸம் ச நேத்ரமுச்சமதா²பி வா |
 கஞ்சகிஸ்ரோத்ரியாதீ³நாம் பூ⁴மிகாஸு நியோஜயேத் || 14 ||

ஏவமந்யேஷ்வபி ததா² நாட்யத⁴ர்மவிபா⁴க³த: |
 தே³ஸவேஷாநுரூபேண பாத்ரம் யோஜ்யம் ஸ்வபூ⁴மிஷு || 15 ||

மந்த²ர்ம் வாமநம் குப்³ஜம் விக்ரு²தம் விக்ரு²தாநநம் |
 விஷ்டப்³த⁴நேத்ரம் காணக்ஷம் ஸ்தூ²லம் சிபிடநாஸிகம் || 16 ||

து³ர்ஜநம் து³ஸ்வபா⁴வம் ச விக்ரு²தாசாரமேவ ச |
 தா³ஸபூ⁴மௌ ப்ரயுஞ்ஜீத பு³தோ⁴ தா³ஸாங்க³ஸம்ப⁴வம் || 17 ||

ப்ரக்ரு²த்யா³திக்ரு²ஸம் க்ஷாமம் தப:ஸ்ராந்தேஷு யோஜயேத் |
 ததா² ச புருஷம் ஸ்தூ²லமுபரோதே⁴ஷு யோஜயேத் || 18 ||

யதி³ வா நேத்³ரு²ஸா: ஸந்தி ப்ரக்ரு²த்யா புருஷா த்³விஜா: |
 ஆசார்யபு³த்த⁴யா யோஜ்யாஸ்து பா⁴வசேஷ்டாஸ்வபா⁴வத: || 19 ||

யா யஸ்ய ஸத்³ரு²ஸீ சேஷ்டா ஹ்யுத்தமாத⁴மமத்⁴யமா |
 ஸ ததா²SSசார்யயோகே³ந நியம்யா பா⁴வபா⁴விநீ || 20 ||

அத: பரம் ப்ரவக்ஷ்யாமி ப⁴ரதாநாம் விகல்பநம் |
 ப⁴ரதாஸ்ரயாஸ்ச ப⁴ரதோ விதூ³ஷக: ஸௌரிகஸ்ததா² நாந்தீ³ |
 நந்தீ³ ஸஸு²த்ரதா⁴ரோ நாட்யரஸோ நாயகஸ்சைவ || 21 ||

முகுடாப⁴ரணவிகல்பௌ விஜ்ஞேயோ மால்யவஸ்துவிவிதை⁴ஸ்ச |
 காரககுஸீலவாத்³யா விஜ்ஞேயா நாமதஸ்சைவ || 22 ||

து⁴ர்யவதே³கோ யஸ்மாது³த்த⁴ரோ³நேகபூ⁴மிகாயுக்த: |
 பா⁴ண்ட³க்³ரஹோபகரணநாட்யம் ப⁴ரதோ ப⁴வேத் தஸ்மாத் || 23 ||

லோகாஹ்ரு²தா³ஸ்ரயக்ரு²தா ஸர்வப்ரக்ரு²திப்ரசாரஸம்யுக்தா |

நாநாஸ்ரயாம் ப்ரகுருதே ததா² ச நானீ து ஸர்வத்ர || 24 ||

ப்ரத்யுத்ப்நந்ப்ரதிபோ⁴ நர்மக்ரு²தோ நர்மக்³ர்ப⁴நிர்⁴த³ |
சே²த³விதூ³ஷிதவசநோ விதூ³ஷகோ நாம விஜ்ஞேய: || 25 ||

தூர்யதிஸ்து நர: ஸர்வாதோத்³யப்ரவாத³நே குஸல: |
தூரபிக்³ரஹ்யுக்³தோ விஜ்ஞேயஸ்தௌரிகோ நாம || 26 ||

நடந்ரு²தி தா⁴த்வர்²தோ²யம் பூ⁴தம் நாட்யதி லோகவ்ரு²த்தாந்தம் |
ரஸபா⁴வஸதவ்யுக்³தம் யஸ்மாத் தஸ்மாந்நடோ ப⁴வதி || 27 ||

ஸ்துத்யபி⁴வாத³நக்ரு²தைர்மது⁴ரைர்வாக்யை: ஸுமங்க³ளாசாரை: |
ஸர்வ ஸ்தௌதி ஹி லோகம் யஸ்மாத் தஸ்மாத்³ப⁴வேத்³வாத³ || 28 ||

பா⁴வே⁴யோ ப³ஹுதா⁴ஸ்மிந் ரஸா வத³தி நாட்யயோகே³ஷு |
ப்ராக்ரு²தஸம்ஸக்ரு²தபாட்²யோ நந்த³ நாமேதி ஸ ஜ்ஞேய: || 29 ||

கீ³தஸ்ய ச வாத³யஸ்ய ச பாட்²யஸ்ய ச நைகபா⁴வவிஹிதஸ்ய |
ஸிஷ்டோபதே³ஸயோகா³த் ஸு³த்ரஜ்ஞ: ஸு³த்ரதா⁴ரஸ்து || 30 ||

யஸ்மாத் யதோ²பதி³ஷ்டாந் ரஸாம்ஸ்ச பா⁴வாம்ஸ்ச
ஸத்வஸம்யுக்³தாந் |

பூ⁴மிவிகல்பைர்நயதி ச நாட்யகர: கீர்திதஸ்தஸ்மாத் || 31 ||

சதுராதோத்³யவிதா⁴நம் ஸர்வஸ்ய து ஸாஸ்த்ரகே² த³விஹிதஸ்ய |
நாட்யஸ்யாந்தம் க³ச்ச²தி தஸ்மாத்³வை நாயகோ³பி⁴ஹித: || 32 ||

நாநாப்ரக்ரு²திஸமுத்த²ம் கரோதி ய: ஸீர்ஷகம் முகுடயோகே³ |
விவிதை⁴ர்வேஷவிஸேஷை: ஸ ச குடகாரஸ்து விஜ்ஞேய: || 33 ||

பா⁴ண்ட³கவாத³யஜ்ஞா யா லயதாலஜ்ஞா ரஸாநுவித்³தா⁴ ச |
ஸர்வாங்க³ஸு³ந்த³ரீ வை கர்தவ்யா நாடகீயா து || 34 ||

யஸ்த்வாப⁴ரணம் குர்யாத்³ ப³ஹுவித⁴விஹிதம் ஸ சாப⁴ரண: |
யஸ்சோபகரணயோகா³த் ஸ தேந நாம்நா³பி⁴தா⁴தவ்ய: || 35 ||

யோ வை மால்யம் குருதே பங்சவித⁴ம் மால்யாக்ரு²த் ஸ விஜ்ஞேய: |
யஸ்சாபி வேஷயோக³ம் குருதே ஸ ச வேஷகாரீ து || 36 ||

சித்ரஜ்ஞூஸ்சித்ரகரோ வஸ்த்ரஸ்ய ரஞ்ஜாநாத்ததா² ரஜக: |
ஜத்வஸ்மலோஹகாஷ்டை²ர்த்³ரவ்யகரை: காருகஸ்சைவ || 37 ||

நாநாதோத்யவிதா⁴நே ப்ரயோக³யுக்த: ப்ரவாத³நே குஸல: |
அதோத்யே³யே³ப்யதிசுஸலோ யஸ்மாத் ஸ குஸலவோ ஜ்ஞேய: || 38 ||

யத்யத் ஸமாஸ்ரயந்தே ஸில்பம் வா கர்ம வா ப்ரயோக³ம் வா |
தநைவோபக³தகு³ண விஜ்ஞேயா நாமத: புருஷா: || 39 ||

ஏவம் து நாடகவிதௌ⁴ ஜாதிர்நடஸம்ஸ்ரயா பு³தை⁴ர்ஜ்ஞேயா |
நாட்யோபகரணயுக்தா நாநாஸில்பப்ரஸக்தா ச || 40 ||

உக்தோ³த்ர பூ⁴மிகாந்யாஸ: ப்ரயோக்தாரஸ்ச யோக³த: |
ஆதி³ஷ்டம் நாட்யஸாஸ்த்ரம் ச முநய: கிமிஹோச்யதாம் || 41 ||

இதி ப⁴ரதீயே நாட்யஸாஸ்த்ரே பூ⁴மிகாவிகல்பாத்யாய: பஞ்சத்ரிம்ஸ: || 35 ||

Encoded by Haresh BakShi hareshbakShi@hotmail.com

Natya Shastra Chapter 35

pdf was typeset on March 18, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

